

แบบบันทึกเรื่องเล่า “จุดประเด็น-ประเด็นความรู้ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ชื่อ นางสาวสายทิพย์ สุทธิรักษา ตำแหน่ง ผู้รับผิดชอบโครงการ

สังกัด คณะเภสัชศาสตร์ โทรศัพท์ (มือถือ) 083-2858119 อีเมล saithip043@gmail.com

ขอส่งผลงานเข้าร่วมประกวดในประเด็นความรู้

- ด้านการผลิตบัณฑิต** ด้านการวิจัย ด้านบริการวิชาการแก่ชุมชน
- ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านพันธกิจของหน่วยงานสนับสนุน

ข้อกำหนด

1. ชื่อประเด็นความรู้ เรื่องแนวปฏิบัติที่ดีเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการองค์ความรู้จากห้องเรียนสู่ชุมชน
 2. แนวคิดที่ท่านเลือกดำเนินงานตามประเด็นความรู้หรือที่มาของประเด็นความรู้ มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามประเด็นความรู้ สอดคล้องกับประเด็นความรู้
 - 2.1 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีอัตลักษณ์สำหรับนิสิตเภสัชศาสตร์คือ นิสิตเภสัชศาสตร์จะต้องมีคุณลักษณะ 3 อย่างได้แก่ ความสามารถในการบูรณาการองค์ความรู้ เพื่อเอาไปใช้กับชุมชนได้ และต้องยึดมั่นจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 2.2 เป้าหมายของหลักสูตรคือ ต้องการให้นิสิตเภสัชศาสตร์ได้นำเอาองค์ความรู้และทักษะที่ได้จากห้องเรียนไปใช้จริงในชุมชน
 - 2.3 เกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้ป่วยในชุมชน
- โครงการหนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน เป็นโครงการที่มีการดำเนินกิจกรรมติดต่อกันมาตั้งแต่ปี 2555 แต่คณะเภสัชศาสตร์ไม่เคยถอดบทเรียนจากการดำเนินโครงการ โดยปีที่ 1 พ.ศ. 2555 - 2556 ได้ทำโครงการค้นหาต้นแบบสุขภาพดี วิถีชุมชน มีประเด็นเด่นคือได้ต้นแบบทั้งหมด 8 คน เป็นผู้สูงอายุทั้งหมด โดยพบนิยามของชาวบ้านว่าต้นแบบสุขภาพดี วิถีชุมชน หมายถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้าน เป็นผู้นำชุมชน มีความเสียสละ และทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ถึงแม้จะมีโรคประจำตัว แต่เป็นคนที่มีสุขภาพดีและรับประทานยาตามแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัด ใน ปี 2557 ได้จัดทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังในชุมชนเครือข่าย มีประเด็นคือการเตรียมนิสิตเภสัชศาสตร์ให้มีองค์ความรู้แบบบูรณาการ โดยนิสิตเภสัชศาสตร์ต้องสามารถประมวลองค์ความรู้ที่เรียนมาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึง ปีที่ 1 เทอมที่ 1 ซึ่งนิสิตเภสัชศาสตร์จะต้องทำการสอบวัดทักษะ ดังนั้นการวัดระดับความดันโลหิตสูง และการเจาะระดับน้ำตาลเลือด ซึ่งจะต้องใช้แนวทางการปฏิบัติที่ดีเพื่อเอาใช้ต่อไป จึงต้องทำการจัดการความรู้เพื่อเป็นแนวทางที่ดีในการปฏิบัติ

จุดเด่นของโครงการสร้างเสริมสุขภาพผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังในชุมชนเครือข่าย เพื่อนำแนวการปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาต่อยอด

จุดอ่อนของโครงการสร้างเสริมสุขภาพผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังในชุมชนเครือข่าย เพื่อหาแนวทางพัฒนา แก้ไข เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่ดี และสามารถนำไปใช้ในป้ต่อไป

3. ในการจัดการความรู้ครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่จะไปสกัดความรู้ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการองค์ความรู้จากห้องเรียนสู่ชุมชน คือผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในกิจกรรมของโครงการหนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน ได้แก่ 1. นิสิตเภสัชศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ที่ได้ลงไปดูแลผู้ป่วยในชุมชน 2. ผู้ป่วยที่เป็นผู้สูงอายุที่อยู่ในชุมชนเครือข่าย 3. อสม ของหมู่บ้านเครือข่าย 1 4. อาจารย์ คณะเภสัชศาสตร์

มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามประเด็นความรู้ สอดคล้องกับประเด็นความรู้

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม มีดังนี้

1. ค้นหารูปแบบของการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนการเตรียมนิสิต เทคนิคที่จะทำนิตให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้จากห้องเรียนและนำไปใช้กับผู้ป่วยในชุมชนได้จริง
2. สร้างแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการบูรณาการองค์ความรู้จากชั้นเรียนสู่ชุมชน
4. วิธีหรือขั้นตอนการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง (Tacit Knowledge) เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี (ใช้เครื่องมือการจัดการความรู้อะไร กรุณาระบุ)

วิธีการสกัดความรู้จากนิสิต

โดยมีประเด็นการแลกเปลี่ยนคือ ความประทับใจของนิสิตในการเรียนรู้และปฏิบัติจริงในชุมชน ซึ่งใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

1. การเล่าแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แบ่งกลุ่มนิสิตกลุ่มละ 10-13 คน โดยนิสิตแต่ละคนจะแลกเปลี่ยนกันและกัน โดยมีอาจารย์ 2 คน เป็นผู้สรุปประเด็นความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยน
2. การเขียนเรื่องเล่าเรื่องประสบการณ์ ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ A 4
3. การนำเสนอภาพถ่ายแสดงบรรยากาศที่ประทับใจจากลงชุมชน
4. การนำเสนอผ่านทางวีดิทัศน์

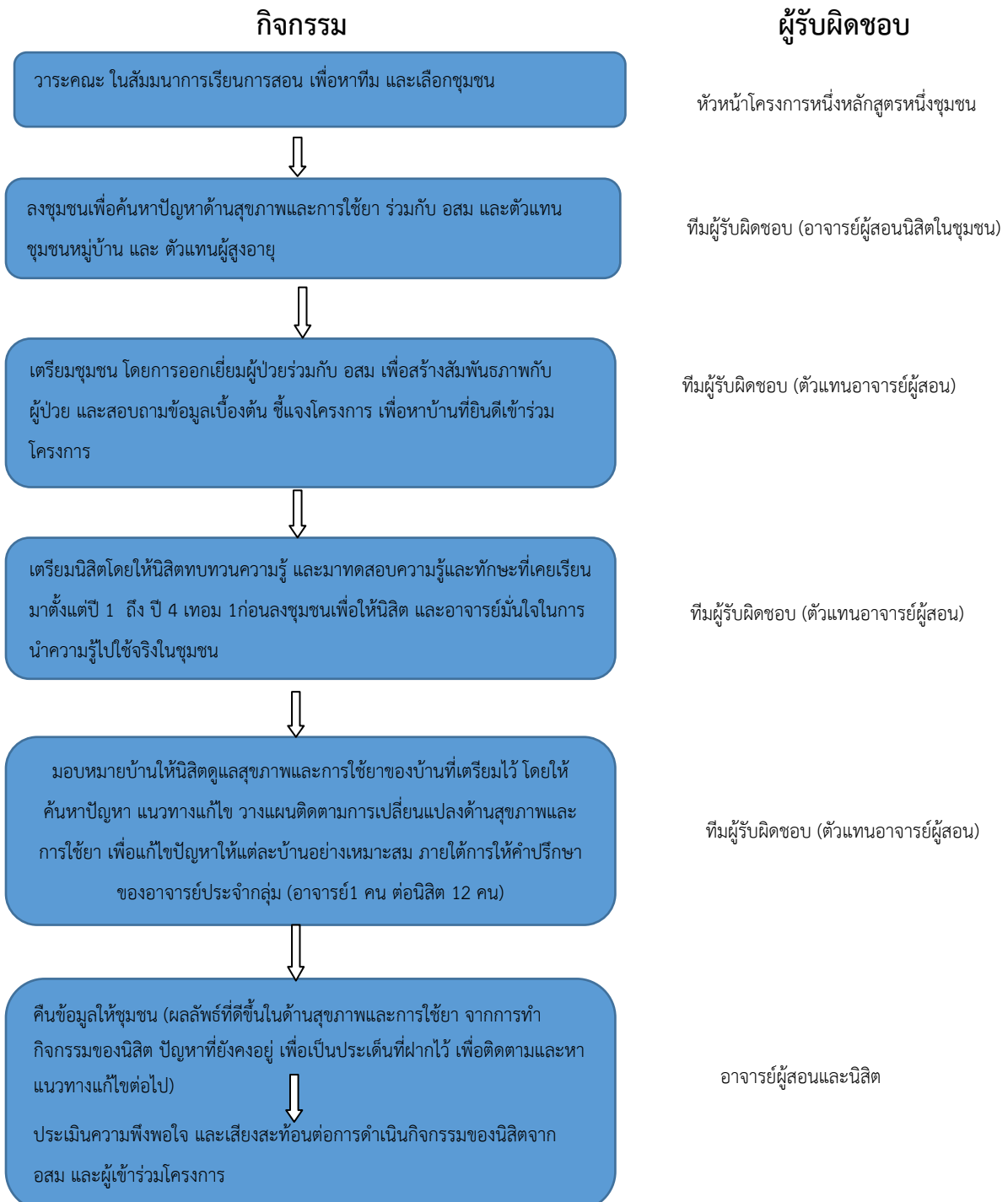
วิธีการสกัดความรู้จากอสม.

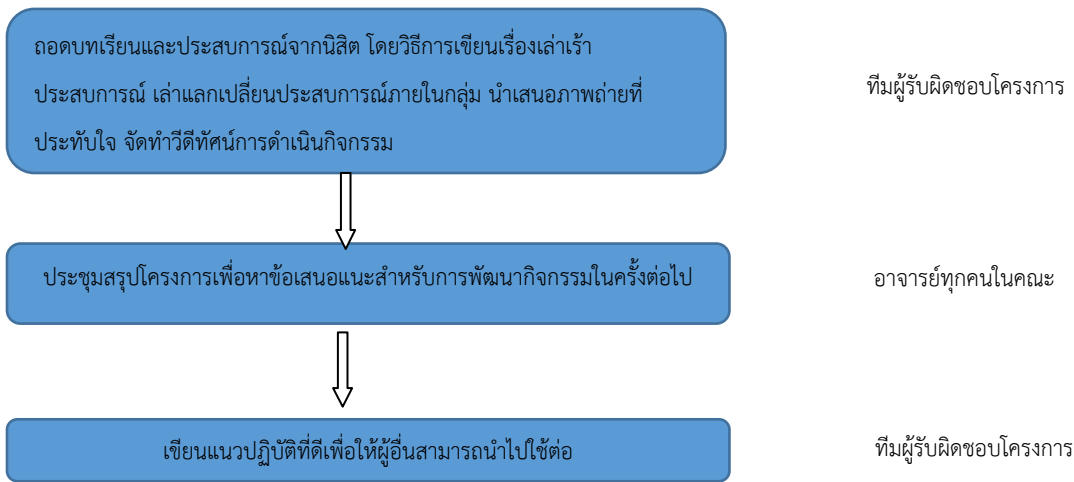
โดยมีประเด็นการแลกเปลี่ยนคือ ความประทับใจต่อการลงชุมชนของนิสิตเภสัชศาสตร์ในการเรียนรู้และปฏิบัติจริงในชุมชน

จากการดำเนินงานโครงการหนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากปี 2556 คือโครงการค้นหาต้นแบบสุขภาพดี วิถีชุมชน ในชุมชนเครือข่าย 1 ทำให้พบปัญหาสุขภาพในผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรังในชุมชนทั้งปัญหาการควบคุมโรคไม่ได้ รวมถึงการขาดความรู้เรื่องโรคและการรักษาด้วยยา รวมถึงการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมกับโรคที่ป่วยเป็น ทำให้คณาจารย์ในคณะเภสัชศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคามมีแนวคิดในการดำเนินงานต่อเนื่อง เพื่อเข้าไปร่วมค้นหาปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในชุมชนเครือข่าย 1 เพื่อจัดการกับปัญหาที่มีในชุมชน และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในชุมชนมีสุขภาพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยได้วางแผนการดำเนินกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

5. แนวปฏิบัติที่ดีตามประเด็นความรู้ที่ท่านจัดหรือโครงการ





6. วิธีที่นำแนวปฏิบัติที่ดีไปประยุกต์ใช้

ได้นำมาใช้วางแผนในโครงการหนึ่งหลักสูตรหนึ่งชุมชนสำหรับปีการศึกษา 2558 เพื่อจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีข้อดีคือ มีขั้นตอนที่ชัดเจน เข้าใจง่าย มีเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพร้อมใช้สามารถชี้แจงให้อาจารย์ผู้สอนเข้าใจได้ง่ายขึ้น มองเห็นภาพโอกาสในความสำเร็จของโครงการชัดเจนขึ้น และใช้เวลาในการวางแผนน้อยลง

7. มีการรวบรวมความรู้ตามประเด็นความรู้ มาพัฒนาและจัดเก็บอย่างเป็นระบบโดยเผยแพร่ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร (explicit knowledge) เช่น เผยแพร่ในวารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ หรือเว็บไซต์ (ที่ไหน อย่างไร)

มีการจัดทำเล่มรายงาน ซึ่งมีเนื้อหาที่มาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการครั้งต่อไป นำเสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวมถึงมีการรวบรวมเรื่องเล่าเราประสบการณ์และได้รับคัดเลือกเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ของมหาวิทยาลัย มีรูปภาพบรรยากาศที่นิตินิตประทับใจในการดำเนินกิจกรรมส่งประกวด โดยได้รับรางวัลที่ 1 ในการประกวดระดับมหาวิทยาลัย และได้เผยแพร่ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย มีวีดิทัศน์เรื่องสร้างเสริมสุขภาพผู้สูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรังในชุมชนเครือข่าย โดยส่งเข้าประกวดกับมหาวิทยาลัย

8. มีการติดตามวัดผลความสำเร็จของโครงการ/กิจกรรม ตามประเด็นความรู้ในข้อ 1 หรือไม่ ถ้ามีกรุณาสรุปผลการติดตาม (เช่น ผลการติดตาม พบว่า กลุ่มเป้าหมายได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานจริง ดังนี้)

ความสำเร็จคือ นิสิตสามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนในห้องเรียน ไปใช้กับชุมชนได้จริง และนิสิตมีความมั่นใจในการลงชุมชนเพื่อการดูแลผู้ป่วยด้านสุขภาพและการใช้ยามากขึ้น มีการติดตามวัดผลความสำเร็จโดยประเมินที่ตัวนิสิตจากการสอบข้อสอบข้อเขียน และสอบปฏิบัติเพื่อดูทักษะ และจากการเขียนเรื่องเล่าเราประสบการณ์ จากการเล่าแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างนิสิตด้วยกัน ผลการประเมินโดยอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่มผู้พานิสิตลงชุมชน การเล่าและสะท้อนความ

ประทับใจต่อนิสิตโดย อสม และตัวแทนในชุมชน และอาจารย์ในทีมพูดคุยแลกเปลี่ยนความสำเร็จ
หรือพัฒนาการของนิสิตที่นิสิตแสดงออกมาให้เห็นเป็นประจักษ์

รูปภาพประกอบ



ภาพที่ 1 “ก่อนจะลงชุมชนเรานัดรวมพล เพื่อชี้แจง แบ่งกลุ่มตามแม่ๆ อสม เพื่อไปบ้านผู้ป่วยของเรา”



ภาพ 2 “คนไหนอาจารย์ คนไหนคือ อสม แยกกันไม่ออกเลยกับนิสิตเภสัชศาสตร์ ปี 4 หุ หุ”



ภาพที่ 3 “คุณยายครับ...ผมขอวัดความดันหน่อยนะครับ”



ภาพที่ 4 “อีหนู เดี่ยวตาอ่านคำถามเอง สายตา ตายังดีอยู่ 555+”



ภาพที่ 5 “มือก็ไกว ปากก็ตอบ..คำถาม”

ลงชื่อ.....ผู้เสนอผลงาน

(นางสาวสายทิพย์ สุทธิรักษา)

วันที่.....9.../..กรกฎาคม../..2558

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบ

(ผศ.ดร.จันทร์ทิพย์ กาญจนศิลป์)

ตำแหน่ง คณบดีคณะเภสัชศาสตร์

วันที่.....9.../..กรกฎาคม../..2558